SPŠS a SOŠ prof. Švejcara Plzeň

ZPRAVODAJ

ROČNÍK XXXI., ŠKOLNÍ ROK 2026/2027 ČÍSLO 2, ŘÍJEN 2026

Neprávem přehlížená kapitola plzeňského odborného školství

Josef Gruber

Západočeská galerie v Plzni připravila ve výstavní síni Galerie 13 výstavu, která se vzdáleně váže i k naší škole. Má název Dobrá architektura kommt aus Pilsen: Profesoři a žáci německé průmyslové školy v Plzni 1876-1928. Už podle letopočtu je zřejmé, že se věnuje výlučně oboru stavitelskému (viz dále), což sice nesu úkorně, ale to je všechno, co s tím mohu dělat. Rozhodně to není výtka pro autory, zejména Petra Domanického, který odvedl obrovský kus záslužné práce.

Přestože naše průmyslovka je dědičkou české školy, založené o téměř desetiletí později, část naší školní budovy (tzv. „stará budova“ v Majerově ulici) byla stavěna právě pro školu německou (a projektoval ji německý architekt Ludwig Tremmel). Pro českou školu byla určena budova na dnešním Chodském náměstí (autor Ladislav Skřivánek), ale v té době už bylo strojnické oddělení české školy tak rozsáhlé, že by se sem nevešlo. Proto bylo spolu se strojnickým oddělením německé školy umístěno do Majerovy ul. a po rozdělení české školy v roce 1926 se transformovalo v II. českou průmyslovu školu státní. V německém jazyce se vyučovalo až do roku 1938 (v roce 1928 bylo zrušeno vyučování v němčině ve stavitelském oboru, to bylo následně otevřeno v Děčíně).

O německé průmyslovce bylo v nových dobách dlouho ticho po pěšině. Šlo však o pozoruhodnou školu, která měla vysokou úroveň, proslulost a byla brzy po založení školou prestižní, jak bychom dnes řekli. Okolnosti založení zde popisovat nebudu, ale co je zajímavé – její vznik zapřičinila neshoda na „vyšších místech“ v Praze a škola vznikla za 5 týdnů! Jejím založením byl pověřen Čech, což je také zajímavé, Dr. Antonín Majer, o němž už jsem se na různých místech mnohokrát zmiňoval. V začátcích měla 4 (sic!) učitele. Přepisuji z I. výroční zprávy (Erster Jahresbericht der K. K. Staatsgewerbe-Schule zu Pilsen, 1877): Anton Majer, Sigmund Gottlob (*pozn. strojní inženýr, pracoval mj. v továrně na výrobu lokomotiv ve Wiener Neustadtu*), Carl Laužil (*pozn. architekt, podílel se na stavbě katedrály v Řezně a na svatoštěpánském dómu ve Vídni*) a Karl Klostermann (*pozn. ano, opravdu TEN Karel Klostermann, vyučoval němčině*). Čili žádní amatéři. Není divu, že škola prospívala a v příštích letech vychovala absolventy, kteří se nemálo proslavili (jděte se podívat).

Výuka probíhala v bytovém domě (viz foto), kde měla pronajaté prostory. Od počátku se počítalo se třemi odděleními (nikoli se dvěma, jak se často uvádí): stavitelským, strojnickým a chemickotechnologickým. O posledním oddělení se píše ve dvou prvních výročních zprávách, že otevření se připravuje na pozdější dobu, ale z výroční zprávy třetí už zmizelo. Co je pro nás zajímavé, že ve druhém roce existence školy nastoupil jako profesor Vincenc Šimerka, pozdější „otec zakladatel“ a první ředitel české průmyslovky. Vynikající technik, odborník na parní stroje, kotle, ocelové

Autoři

- *Mgr. Martin Čechák*
- *Ing. Petr Vlček*
- *Mgr. Hana Vozková*
- *Ing. Josef Gruber*

Uvnitř tohoto vydání:

Neprávem přehlížená kapitola plzeňského odborného školství	1
Vítězství projektu žákyň loňské 4SCA	2
2. místo našich atletek v kraji	3
Skvělé 6. místo našich atletek v celostátním finále	3
Čína 2	5
Rady učitelům v kalendariu	6

konstrukce a podle všeho stejně kvalitní ředitel školy je dnes zapomenut podobně jako německá škola. Nemá v Plzni ani pamětní desku, o ulici nemluvě. Za svoji nejobtížnější práci považoval statický výpočet krovu Národního divadla, což je informace, která mi na výstavě věnované stavitelství trochu chyběla. Pokud jsem ji nepřehlédl…

Co dodat – nejlépe je zajít do Galerie 13.

Další informace o řediteli Majerovi a škole:

GRUBER, Josef. Ředitel - buditel [online]. [cit. 29.10.2026]. Dostupný na WWW: https://site-1952005.mozfiles.com/files/1952005/majer.pdf
MAJER, Antonín. Řemeslník český [online]. [cit. 29.10.2026]. Dostupný na WWW: https://josefgruber.mozellosite.com/majer/
GRUBER, Josef. Procházka po Plzni - školní budovy [online]. [cit. 29.10.2026]. Dostupný na WWW: https://www.spstrplz.cz/o-skole/historie-skoly/prochazka-po-plzni-skolni-budovy

Vítězství projektu žákyň loňské 4SCA

Hana Vozková

Dne 7. 10. 2026 se uskutečnila v Mezigeneračním a dobrovolnickém centru TOTEM, z.s. konference „Cesty úspěchu dobrovolnického mentoringu v ČR“, které udělila záštitu vedle hejtmana Plzeňského kraje, primátora města Plzně, i manželka prezidenta paní Eva Pavlová.

Program konference, pořádané Národní asociací dobrovolníků, z.s. a Mezigeneračním a dobrovolnickým centrem TOTEM, z.s., byl zaměřen na historii, současnost i budoucnost mentoringu v ČR, a uvedení příkladů dobré praxe. Součástí byla i panelová diskuse vztahující se k přínosu mentoringu pro práci s dětmi a mladými lidmi, a také prezentace Service learningu spojená s vyhlášením vítězů 2. ročníku národního ocenění Service learning Award CZ.

Vítězem kategorie neformálních skupin se stal projekt „Vánoce společně s TOTEMem: studentky a senioři u jednoho stolu“, který ve spolupráci s Mezigeneračním a dobrovolnickým centrem TOTEM, z.s v rámci průběžných praxí v loňském roce realizovaly žákyně oboru Sociální činnost třídy 4SCA: Veronika Eismanová, Linda Hamplová, Martina Hrabětová, Anna Pokorná, Šárka Příbková, Kristýna Valentová a Eliška Vyletová. Plánování, přípravě, a samotné raalizaci projektu se intenzivně věnovaly, na jeho realizaci si také samy sehnaly finance, například i uspořádáním předvánoční sbírky na půdě školy. V rámci projektu došlo, krom jiného, k propojení teorie s praxí a přenesení získaných znalostí a dovedností do reálných životních situací. Projekt splnil vzdělávací cíle odborné praxe a zároveň byl přínosem pro komunitu seniorů TOTEMu. Byl natolik kvalitní, že postoupil do evropského finále. Gratulujeme!

2. místo našich atletek v kraji

Martin Čechák

Naše studentky se v září zúčastnily Středoškolského atletického poháru a během dvou kol předvedly skvělé sportovní výkony.

Okresní kolo – 22. 9. 2026

V okresním kole se našim dívkám dařilo na výbornou. Svými výkony získaly celkem 9 037 bodů a s přehledem obsadily 1. místo, když za sebou nechaly například družstvo Masarykova gymnázia.

Vítězství jim zajistilo postup do krajského finále, které se uskutečnilo 30. září v Klatovech.

Krajské finále – 30. 9. 2026

Do Klatov vyrazilo 11 dívek v doprovodu pedagogického dozoru. Přestože některé závodnice bojovaly nejen se soupeřkami, ale také s nachlazením a drobnými zraněními, podaly skvělé výkony a nevzdaly se až do poslední disciplíny.

Výsledkem bylo nádherné 2. místo v krajském finále, které naše studentky vybojovaly se ziskem 8 994 bodů.

Dívkám gratulujeme k výbornému výsledku a děkujeme za skvělou reprezentaci školy!

Díky tomu holky postoupily do republikového finále, které se koná 8. 10. 2026 v Břeclavi.

Skvělé 6. místo našich atletek v celostátním finále

Martin Čechák

Po úspěšném 2. místě v krajském finále Středoškolského atletického poháru se naše žákyně probojovaly až do celostátního finále, které se uskutečnilo 8. října 2026 na atletickém stadionu v Břeclavi.

Do Břeclavi jsme vyrazili již ve středu 7. října. Z Plzně jsme odjížděli vlakem ve 14:40 a po téměř pětihodinové cestě jsme dorazili do Břeclavi v 19:49. Po příjezdu jsme se ubytovali v ubytovně Břeclav a připravili se na důležitý závodní den.

Ve čtvrtek ráno už naše závodnice nastoupily ke svým disciplínám a předvedly ještě lepší výkony než v krajském kole. V konkurenci 18 nejlepších středoškolských družstev z celé republiky bojovaly až do poslední disciplíny a nakonec vybojovaly fantastické 6. místo.

Umístění mezi nejlepšími atletickými družstvy v české republice je skvělým výsledkem a oceněním jejich nasazení, bojovnosti a poctivé přípravy. Všem závodnicím patří velká gratulace a poděkování za vzornou reprezentaci naší školy!

Po skončení závodů jsme se vydali na cestu zpět. Vlakem jsme z Břeclavi odjížděli v 16:12 a do Plzně jsme dorazili ve 20:58.

Gratulujeme našim atletkám ke skvělému 6. místu v celostátním finále Středoškolského atletického poháru a zisku 9 204 bodů.

Čína

Kapitola 2.: Šanghaj. Tajfun Bílý delfín

Petr Vlček

U letiště na nás čekal malý autobus a místní průvodkyně. Cestu jsme absolvovali ve 13členné skupině. Autobus nás odvezl do restaurace na první večeři. My jsme mohli mezi tím sledovat moderní město s velmi vysokými panelovými domy (20-40 pater je norma). V pozadí byly vidět nejvyšší budovy šanghajského centra. Šanghajská věž měří 561 m.

Viděli jsme i lišty rychlostní dráhy „Maglev“ na magnetickém polštáři, který může jet až 450 km/h. Zatím tu existuje pouze jedna 14kilometrová trať, a to z centra Šanghaje na letiště. Staví se tu další tratě, a to velice rychle. Normální vlaky tu jezdí 311 km/h. Šanghajské metro má asi 10 linek o délce 600 km. A to vše se vybudovalo za cca 25 let. Rozloha města Šanghaj je 6 350 km2 a žije v něm 25 000 000 obyvatel.

Co se týká Maglevu, tak na nástupišti se rozjíždí po koleji, vjede mezi 2 lišty na kterých jsou magnety. Lišty si soupravu v určité rychlosti převezmou, kolej skončí a vlak zatáhne podvozek. Mezi lištami se „vznáší“. Magnety se střídají v polarizaci S-J-S-J-S-J… a tím vlak přitahují k sobě. Za vlakem se odbudí. Magnety jsou buzeny pulzy podle potřebné rychlosti. Lišty jsou vybaveny bočními drážkami. Do nich by zajela nouzová boční kola v případě nějaké poruchy buzení magnetů, navíc lišty jsou široké, takže vlak má kam se v případě nouze „posadit“. V cíli

souprava vytáhne podvozky, chytne se kolejí a zpomaluje. Vlak dobrzdí klasickým způsobem.

První večeře, stejně jako ostatní tady Číně, proběhla u kulatého stolu s otáčivým středem. Na něm byly nainstalovány lahůdky: kuře kung-pao, polévka s rýžovými nudlemi, pečená na kousky nakrájená ryba, kousky vepřového a hovězího, kousky kachny, zelenina, různé omáčky, nebytná rýže a ovoce. Dále pak zelený a černý čaj, coca-cola a 2 lahve piva. Po obvodu byly pro každého připraveny talíře, misky, hůlky, vidlička a speciální lžíce. Nůž na stůl nesmí, to by se urazil kuchař. Každý si vybral stravu podle své chuti. Podobně se servíruje snídaně i oběd. Naši „odlehčenou“ snídani, na kterou jsme zvyklí, si tu nedáte. Číňané moc nejedí pečivo.

Po večeři nás autobus odvezl do hotelu. Spali jsme v 19 patře vysoké budovy. Pokoj je vybaven klasicky luxusně, navíc je tu mimo sprchového koutu ještě vana, které je umístěna vedle postelí pod okny přímo v pokoji. Je tu pasta, kartáček na zuby, konvice a čaj volně k dispozici. V ledničce jsou 3 konzervy nealko pití a na stole 2 vody. K dispozici jsou i erární pantofle.

V noci pršelo. A pršelo. Hotel se třásl podle poryvu větru asi tak ve výkyvu 1-5 cm. Na velkoplošné okno pomyslně tryskaly vodu 4 tlakové hadice. Ano začal pravý tajfun. Dostal pojmenování Bílý delfín. Je to už druhý tajfun od června letošního roku.

Neděle 9. 8. 2026. Z našeho programu nebude nic, oba průvodci musí improvizovat. Z návštěvy Šanghajské věže ani z návštěvy zahrad, či plavby po řece bychom nic neměli v tom šíleném tajfunovém dešti. Na silnici je 15 cm vody v proudech. Jedeme do buddhistického chrámu. Proplétali jsme se sem po několikapatrových silnicích moderním městem.

Developerské společnosti se tu s nikým nebaví. Má-li někdo byt ve staré zástavbě, která musí ustoupit nějaké jiné stavbě, přijde úředník, předá 3 nabídky nových přidělených bytů, ze kterého si musíte jeden vybrat. Termín vystěhování je půl roku až rok. Pokud člověk nesouhlasí a nepřestěhuje se, hrozí mu až trest smrti za nerespektování zájmu celku, který je vyšší než individuální. Celé moderní město, i to, co je v Číně vidět (tratě, dálnice, silnice, sídliště, a vůbec infrastruktura) tu vybudovali během 25 let. Číňané jsou například schopni postavit 13kilometrovou lanovku přes 4 rýžová údolí, s převýšení 2 800 metrů za 10 měsíců od prvního projektu po kolaudaci. Sám jsem to zjistil před časem ve Vietnamu, když jsme jeli lanovkou na Fancipan, nejvyšší horu ve Vietnamu a celé Indočíny.

Buddhistický chrám je krásný areál, který stojí mezi obrovskými panelovými domy. Je to jako pěst na oko. Je tu několik svatyní se sochami Buddhy v různých proměnách. V hlavní síni je zlatý ležící Buddha. Na nádvoří hoří řízené rituální ohně. Pokud někdo zemře, pozůstalý posbírají jeho nemovitý majetek, vloží ho do pytlů a rituálně ho v chrámu spálí. Lidé věří, že tímto posílají jeho majetek za zesnulým na věčnost. Pochopitelně se rituál platí vysoké poplatky.

Chrám Nefritového Buddhy je slavný buddhistický chrám,

který se klidně nachází v rušném centru Šanghaje. Je považovaný za jednu z 10 největších atrakcí Šanghaje, Má historii dlouhou více než 100 let. V roce 1882, za vládnoucí dynastie Čching, se buddhistický mnich jménem Huigen vydal z hory Putuo do Tibetu, Indie a nakonec do Barmy. Tam získal pět soch Nefritového Buddhy určených pro Čínu. Když na zpáteční cestě projížděl Šanghají, zanechal tam dvě sochy – sedícího Buddhu a ležícího Buddhu – a založil původní chrám, aby je uchoval. Ten byl bohužel zničen během politických nepokojů na počátku 20. století. Současný chrám byl přestavěn v roce 1918. Svůj název „Chrám Nefritového Buddhy" si vysloužil podle vzácných soch, které uchovává.

Dále navštěvujeme výrobnu hedvábí. Housenky bource morušového žijí nějakou dobu na moruších a živí se listy. Pak se zakuklí. Kukly jsou sbírány, spaří se v horké vodě a rozdělí se podle jakosti. Z kukel první jakosti lze vyrobit a navinout tenoučkou hedvábnou nit. Ty kukly, ze kterých toto nejde, se zpracují zvláštní metodou do jakési velkoplošné hedvábné vrstvy, ze které se potom šijí peřiny, vyrábí se koberce, nebo i bundy. Zárodky motýla, které jsou uvnitř kukel, se praží nebo smaží a prodávají se jako zvláštní lahůdka, chutí to údajně připomínají vepřové škvarky. Některé housenky mohou uhynout na plísňová onemocnění. Ty se sbírají a suší a pak se v tradiční čínské medicíně používají k uvolnění hlenu, křečím nebo proti nadýmáním. Některé kukly se musí nechávat na motýly, aby se udržel chov.

Co se týká samotných moruší, tak to je dvoudomá rostlina, která se nechává do 15 let. Potřebuje teplo a vlhko a dlouhý sluneční svit. Nejlépe mu vyhovuje vlhké subtropické podnebí. Housenky se nepěstují přímo na moruších, ale listy se sklízí a housenky se pěstují v halách s vhodným klimatem. Výroba hedvábí byla dlouho v Číně hlídána tajemstvím, které se později provalilo a jeho výroba se tak rozšířila do dalších zemí. Bourec se asi od 17. století pěstoval i u nás. Ještě v 60. letech 20. století se u nás vyrobilo asi 15 tun surového hedvábí. Výroba však z ekonomických důvodů, malých výnosů při sklizni listů, skončila.

Deštivým městem přejíždíme do samotného historického centra. To tvoří křivolaké uličky s typickou čínskou zástavbou. Jsou tu obchody a restaurace. Uprostřed je jakési náměstí s jezírkem s názvem Hu Xin Ting (Čajovna v pavilonu uprostřed jezera). Součástí jsou palácové zahrady Yu Garden (nebo-li Yuyuan), které však jsou díky počasí uzavřené. Každé město v Číně má tzv. Městský chrám, který se v nachází v jeho centru. Chrám má jednu svatyni s Buddhovou sochou a bubny. Lidé sem přicházejí a zapalují u soch vonné tyčinky.

Navštěvujeme také čajovnu s prodejnou a seznamujeme se s různými druhy čajů. Čaj je hlavní čínský nápoj. Jsou tu čaje zelené (bez fermentace), červené (slabší fermentace) a speciální. Jeden z nich je takzvaný květinový čaj. Směs čajů a bylin je vyrobena tak, že po spaření vodou se rozvine ve sklenici květ. Každý se čaj spařuje jinak teplou vodou a jinak dlouho. Některé čaje se spařují několikrát, dokud je ještě voda obarvená.

© pro školní zpravodaj (pokračování příště)

Citace:
Chrám Nefritového Buddhy:
Wikipedie, otevřená encyklopedie en
Jméno hesla: Jade Buddha Temple (Yu Fo Si),
odkaz: https://www.chinadiscovery.com/shanghai/jade-buddha-temple.html

Technický popis rychlotrati Maglev:

Jedná se o snímek z okna autobusu. Na obrázku jsou vidět magnety na betonové ploše. Celá trať musí být z bezpečnostních důvodů nad úrovní. Na nádražích jsou normální koleje, souprava po nich vjede mezi lišty a rozjede do patřičné rychlosti. Pak začnou pulzovat magnety a vlak se začne nadnášet nad plochou cca 25 cm. Zatáhne podvozky a nechá se hnát vnějším polem. Před nádražím opět vysune spodní kola, dosedne na koleje a klasicky dobrzdí. Pokud by se obrázek zvětšil, jsou vidět záchranné boční drážky, v případě výpadku pulzování magnetů by se vysunula nouzová boční kola do drážky a vlak by mohl zastavit. S pomocí bočních kol, hnán zprovozněnými magnety, by pak nouzovou rychlostí dojel do nejbližší stanice.

SPŠ strojnická
a SOŠ prof. Švejcara, Plzeň
Klatovská 109
301 00 Plzeň

E-mailové adresy a telefonní linky:
viz web - Kontakty

SPŠS a SOŠ prof. Švejcara Plzeň

www.spstrplz.cz

Rady učitelům v kalendariu

Věstník. Ročenka pro učitelstvo národních škol v diecési kralohradecké na rok Páně 1865. Ročník II.

Září

Buď při vyučování vždy dobré a veselé mysli! Nemluv jednotvárně, nýbrž měň hlas dle látky, žáků a okolností! Mluv s jistotou, nekoktej a nehledej slov! Mluv plynně, ne příliš čerstvě aniž zdlouhavě! Promluva tvá budiž jadrná a stručná; stručnost však nechť není na újmu zřetelnosti! Při vyučování nebuď mrzut a neškareď! Varuj se při odměňování a trestání vášnivosti!

Říjen

Nedávej na sobě ve škole znáti, že tě doma něco nemilého potkalo! Mluv vždy vážně a vlídně s nesmělými a nováčky! Mluv přísně, ale otcovsky s těmi, kteří toho zasluhují! Poučuj, napomínej, kárej laskavě a srdečně, netup a nenadávej! Neužívej co trestů věcí takových, které by samy sebou měly dítkám býti vítanými!

Vybral Josef Gruber

Foto JG

Zpravodaj připravuje J. Gruber (gruber@spstrplz.cz). Za obsah příspěvků odpovídají autoři.
Toto číslo vyšlo v říjnu 2026. Powered by Scribus 1.6.6.